

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 37. Джерсон Ситі, М. Дж., субота, 14 лютого, 1925. VOL. XXXIII. No. 37. Jersey City, N. J., Saturday February 14, 1925. THREE CENTS

Бора домагається закона проти виборчих обманів.

ВАШИНГТОН, 12 лютого. — Сенатовий комітет, що розсліджував виборчі видатки трох великих партій підчас по-свідних виборів, пропонує уже сенатом свій завіт, а рішучо його голові, сенатор Бора, пропонує проект нового закона проти виборчих обманів і надкутих.

Сей проект погоджується у багато точках з проектом, пропонуєним уже сенатором Волшом. На основі того проекту, кандидати до конгресу мали би обмежені в своїх виборчих видатках. Кандидати на уряд конгресмена мали би видати не більше як півтора тисячі доларів, а сенатор не більше, як десять. Крім сього сенатор Бора проєкує обмежити багаті стейти в складанні датків на вибори.

Сенатор Бора стоїть на становищі, що як ухвалити сей закон, то тоді вибори не будуть залежати від багатих людей, як вони залежать тепер.

ГЕНЕРАЛ СТРАШИТЬ АМЕРИКУ ПРОГРАНОЮ В ВІЙНІ. ВАШИНГТОН, 12 лютого. — Генерал Мічел, начальник летичного пілдану армії, ставує нині знова перед спеціальним комітетом палати після да детитива й в догвах змисних добуває підстави видатків на поширення летичтва при армії й флоту.

Генерал представляє комітету, що на случай війни американська флотія мимомо свої сили на воді, була би побита, коли б змиралася навіть зі силою, меншою від себе, але лише засмотрено в літаки й балони.

Секретар флотії Вайбер не погоджується з генералом.

СЕКРЕТАР ГІОЗ ПРО ПОЛІТИКУ АМЕРИКИ. НЬО ЙОРК, 12 лютого. — Секретар стейту Гіоз виголосив тут на святі в пам'ять Лінкольна святочну промову про становище Америки в світі.

Гіоз говорив, що коли Америка бере вистерігатися випущатися в європейські замішання, то її не може грозити із зовні ніяка небезпека. Однак небезпека для неї може бути із нутра, від різних революційних течій.

СЕЙ КОНГРЕС НЕ ПОТВЕРДИТЬ ВОРЕНА.

ВАШИНГТОН, 12 лютого. — Сенатовий комітет для по-твердження номінації рішче не потвердити іменовані Чарльз Ворена міністром судівництва. Через те справа перейде під рішчеє салудочного конгресу.

ПРИГОТОВАННЯ ДО ІНВІГУРАЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 12 лютого. — Прогібіційні урядники в Колумбійським Дистрикті кажуть, що місцеві бутлегери й мушайнери приготують великі запаси „шотофу“ на президіальну інвагурацію. Урядники відрокуються їм, що вони профатують запобігти п'яніцям та зробити інвагурацію „сухою“.

СЛІДСТВО ЗА УСТРИШ.

ВАШИНГТОН, 12 лютого. — Секретар торгівлі Гувер заявив за тим, щоб конгрес визначив 25,000 доларів на роз-садження устричних п'як та ствердження, котрі з них затре-ні тифусовим заразкам.

КОНГРЕС ПІД РЕЛІГІЙНИМ ЗГЛЯДОМ.

ВАШИНГТОН, 12 лютого. — Одна релігійна газета подає огляд нового конгресу під зглядом релігійним. З перегляду нового конгресу показується, що 90 процентів обох палат конгресу належить до різних апросповідань, а 10 процентів не записалися до ніякої віри ні церкви.

Мені церковним людям найбільше належить до мего-диської церкви, а за тим до пресвітеріанської, едископальної та баптиської. Крейкрів є 3, мормонів 3, римо-католиків 36, жидів 8.

СЛІДСТВО НАД ВІЗНИЧНИМИ НАДУЖИТТЯМИ ПОКІНЧЕНО.

АТЛАНТА, Джорджія, 12 лютого. — Суд уже замкнув ні-ні салство над надкутицями в місцевій федеральній азначі. Мені посвіданим судикам було візком, які знавали, щоб багаті виборці за гроші купували собі від урядників вишні річки привілей, яких не мали бігнішій вишні, що не могли заплатити хабарів.

ВЕЛИКІ ПОВЕНІ В СХІДНИХ СТЕПТАХ.

НЬО ЙОРК, 12 лютого. — Наслідком кільканденої тепло-ти потопилися глибокі сніги в степіш Нью-Йорк, Нью-Йорк, Пенсильванія й Нью-Джерсі, і вилити всі ріки в сія части Злучених Держав.

В багато місцях люди зобов'язані розпалити вугілля й доми. В той споді, що сніг не дасть їм ніякої Олбані, Скенектеді й Освего. Ріки зрівняв багато мостів.

СМЕРТЬ У ПОЖАРІ.

НЬО ОРЛІНС, 12 лютого. — В пожеари дому на передмісті по-горіла 20 літня Наталія Ліп та її двоє дітей.

ВИДКУЛИ ПОПРАВКУ ПРО ДІОЧУ ПРАШО.

Монпельєр, Бермонт, 12 лютого. — Палата після герман-ської делегації відкинула 229 голосами проти 3 поправку до американської конституції право видавати закони про ді-оочу прашо. Сенат делегації про поправку ще не говорив.

ЗА РЕЛІГІЙНІСТЬ УЧИТЕЛІВ.

Нашивел, Тенесі, 12 лютого. — Палата після делегації з сього стейту відкинула про-ект закона, після котрого ма-ло би заборонити учини в пуб-личних школах таким учите-лям, що не вірують у Бога, або божество Ісуса Христа. Пере-відкинення проекту була ос-тра дебата, в котрій противни-ки проекту назвали його про-ектом-Ку-Клукс-Кляна.

СТРАЙК ЗЕЛІЗНИХ РОБІТ-НИКІВ НА БУДІВЛЯХ.

НЬО ЙОРК, 12 лютого. — Страйк залізних робітників на мюкорських будівлях уже по-чався. Юніїю остерігають робіт-ників, щоб не йшли працюва-ти на будівлі ставлені ворожи-ми юніїям підпріємцям.

ДИТИНА КОВТУНЛА ШИДЬКО.

Патерсон, Н. Дж., 12 лютого. — До шпиталю Постградуйей в Нью Йорку встановлено по-ді 2-літнього Фегена, якого лікарі анивали йому зі жолудка шпиль-ку, яку він ковтув минулого віатрця. Місцевий шпиталь о-лучив дитину при помічю лу-ля „Екс“, та переконував, що шпилька знаходиться в жолудку дитини. Дитина, видимо не-терпів ніяких болей.

Мати бачила, як дитина взя-ла шпильку в зуби, але жак не-перебігла через комату до ди-тини дитина вже ала шпильку.

ВИЛОМ З ТОРМИ.

Родей, Норт Каролайна, 12 лютого. — З місцевої стейто-вої торми втекло 18 записів, зробивши з торми підох на волю. Вони вибрали іменем межі цеглами муру, а відтак і саму цеглу. Всіх зловлено, ще того самого дня.

ПОЛОЖЕННЯ РАДЯНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ.

Комісарат просити на ре-дакційні Україні реєсидувати матеріальне положення вите-лів. Показалося, що життя їх зовсім не поправилось, уште-ж мусіть жити а лати 15—90 ру-блів місячно. Крім того вите-лі, котрі не приносять у кому-ністичних організаціях, багато терять від перепадів, так само, як сільські дописувачі.

ВІД ЧОГО НОГИ КРИВІ.

НЬО ЙОРК, 12 лютого. — На основі лікарських дослідів, ро-блених Ньорським Товари-ством для Попрані Доли Відних, надкувати ноги є наслідком т-ав англійської ледути („ри-кетс“), яка случается в біл-них діанішних.

РОДОВІД ПАПИ.

Біограф Папі пі Х. Д. А. Новеллі добуває парадокс-теперішнього папі в Джеро-лямо Ратті, котрий жив літ-ки XVI й на початку XVII. Знову проф. Джіно Бернко, консерватор музею й бібліоте-ки Адріані в Кераско, доду-ється, що той Джеролямо Ратті був сином Ратті, котрого в 1588 р. промовано на ар. прав на туринській університеті. Ки-савоїський Карло Емануель за-мислював його наслідком мі-ста Верчеллі. Пілліни його мо-на стрічали часто в судових і-нотаріальних документах із по-чатків XVII. — в даше в на-мислуші годі зовсім певно ус-тавити предків папі римсько-го естаути тортетес-Смисак-но. Мого бути, що даше же е-стаути тотожність між Ратті, з Кераско. Так продовжує-ти родова лінія як до XII ст. В 1389—1414 був поєдинок Кераско Джаккомо Антоніо Ра-тті. В р. 1206 в портрет Миколо Ратусі. Родина Ратті мала ве-лику „Віртуу беготе еффіціт“, що значить: „Чеснота робить щасливим“.

ЖИДИ-ХЛІБОРОБИ.

На Харківщині та Катерино-славщині до органів совітської алази зголошують дуже мно-го Жидів, які хотять перейти до хліборобства. На Одешіні закінчується Землеустрій 25,000 десятин, призначених для Жи-дів переселенців з Київщини. Московський Совнарком за-твердив умову з жидівською Зеленою агрономічною ко-оперцією „Агро Джойнт“, яка має фінансувати жидівську хлі-боробську колонізацію в ме-жах Росії (переважно в ода-ках на Україні) Джойнт зобов'язу-ється витратити на допомогу Жи-дам хліборобам не менше 40,000 рублів, а за це його зоб'язу-є видати спільно видатки та о-плат, а його товари будуть до-пускатися без мита й пере-звисту по залізницях за змен-шену плату.

ОДЕСА РОЗВАЛЮЄТЬСЯ.

Наслідком зісодання кана-дизаційної мережі в Одесі на-стали Пушкінські вулиці на-протязі 300 сажнів Три хам-ки з боку Миколаївської ву-лиці, яку так осяли, що при-шлось вскопачувати. Такий самий випадок учинився на 22-подо-бітці 1924 на б. Катеринослав-ської вулиці. Там осяли два губер-нядний статистичний уряди, при чім не обійшло без по-д-сильних італійців, котрі

ПРОТИСОВІТСЬКИЙ РУХ.

У німецькій часописі „Райніш Вест-Фаліше Цайтунг“ появи-лась кореспонденція з України, в якій стверджується, що ціла Україна охоплена широким антисовітським рухом, якого навіть офіційно не можуть за-мочати. Кореспондент, між ін-шими пише: „Навіть офіційний Кому-ніст, мусить признатись, що бандитизм, який знова спалах-нув має політичний підклад. Совітські урядовці, які стаго-ють єдино с.г. податок, стають жертвами нападів та вбивств. „Комуніст“ радить звернутися серйозно увагу на охорону се-лі, але бандити. Але в цім не-ма потреби, бо селяне самі пе-ревоюють своїх бандитів й совітських хортів. Зрештою й сам „Комуніст“ був змушений надрукувати таке відповідальне признание, що як бандити вже не можна тепер дескри-пувати, як розбійників.“

Низка поодиноких звісток з окремих місцевостей України підтверджує ці загальні ви-повідки німецького кореспон-дента. У статтіні Каказській Ар-мавської округи селіни за-мордували червоноармієць Си-галева тільки за те, що він ма-в думку зробити сількором. Далі в однім селі в Таврі се-ліни розстріляли місцевий кльб-юних жєніщів. З ріжних місць киїшани надкувають ві-домості про переслідування сількорів.

Усе показує, що протисовіт-ський рух на Україні знов о-живає і набуває широких роз-мірів.

ЗАГЛДКОВА СПРАВА.

ВІВК скасувала вирок кре-мєнчуцького суду, котрий за-судив на смерть шістьох бан-дитів за напад на міський го-стиницю де в числі інших по-столяників був також селянин ВІВК Бученко. Справу пере-дало до дальшого дослідження, бо ДПУ встановило, що напад доведено не з ціллю грабунку, нападцями хотіли відібрати від Бученка якісь важливі доку-менти. У зв'язку з новим оборо-тою цієї заглядкової справи в о-станніх днях переведено великі арештовані серед визначних комуністів у Києві та Харкові.

НА „КРЕСАХ“

Холмська газета „Наше Жи-тє“ в новорічному своєм до-своім прихильників і передла-тиків значує: „Політичні по-ложення нашого громадян-ства менше краще, а погіршує-ся. Але ми стверджуємо, що за-воленняні зріст діляної полі-тиці народних мас є позитивним життєвим фактом. Сильно культур-ному економічному та політич-ному розвитку нашої нації. Висловлюємо на кожному кроці зріст і скріплення нашої національної сили та енергії, і в боротьбі на національній та соціально-ідеологічній сцені

Голодові заворушення на Україні.

РИГА, столиця Латвії, 12 лютого. — З України сповіща-ють, що там вибухли голодові заворушення. Большевицька алада вислала війско, щоб усмирити збунтованих.

ЗОЛОТА ВАРТІСТЬ СТЕРЛІНГІВ.

ЛОНДОН, 12 лютого. — Британський міністер скарбу Вінстон С. Черчилль заявив сьогодні в парламенті, що бри-танське правительство вже приготувилось до скорого привер-нення золоті вартості паперових стерлінгів.

ФРАНЦУЗМАН НЕ ДОГОДИШ.

ПАРИЖ, 12 лютого. — Усі французська преса виступила проти плану британського міністра скарбу Вінстона С. Чер-чилля у справі сплати воєнного догу.

Французим газетам зовсім не подобається його гадка, аби Англія сплатувала догги Америці грошми Франції. Дневник Беклер пише, що Французам дають для виходу: Або дадись виготовити Англії, або дадись засудити Німеччині. Дневник Енр пише: Англія пропонує нам, щоб ми платили Америці, що вона їй винна, азаміну за що вона нам спасує довги.

НА ВИБІВУДОВУ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 12 лютого. — Французське правительство обіс-лює, що воно має видати сього року на вибівудову околиць, знищених війною, 2,800,000,000 франків (се паперових фран-ків, які варта по 5 центів, значить \$140,000,000). Означе з уваги, що уряд не має стільки грошей на сю ціль, він хоче порадити знищеним містам, щоб випустили свої позички в Америці, а він за них поручить.

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 12 лютого. — Ліга Народів склика-ла першу нараду юристів (правників) на 1-ого квітня с. р. в Женеві, задля уложення і списання міжнародного права. Са конференція ухвалить kwestіонар і розішле його пра-вительством всіх держав, а коли одержить від них відповілі, зладить закладомлені і предложити його салудочній Раді Ліги Народів, з предложенням, щоб скликала міжнародною конфе-ренцію для скодифікації міжнародного права.

ЗГІНУЛО 136 МАЙНЕРІВ.

БЕРЛІН, 12 лютого. — З Дортмунд (у Вестфалі) пові-домляють, що там згинуло в копальні Штайн насідком вибу-ху 136 робітників.

УГОДА ІТАЛІЇ З ВАТИКАНОМ?

РИМ, 12 лютого. — Італійське правительство веде пере-говори з Ватиканом щоб покінчити ворожнечу, яка істнує вже 55 літ, від 20-ого вересня 1870 року, коли папський війско вер-нулася Святою Брамою до Ватикану і більше ані воли ані па-па римський досі відтам не виходили.

Кажуть, що з обох сторін тепер виявляють охоту до збли-ження і до угоди, та що воно вже недається.

ПОЛЬЩА ПІДПИСАЛА КОНКОРДАТ.

РИМ, 12 лютого. — Польща підписала вчора конкордат з Ватиканом.

НЕЗНАНА ОПЕРА МОЦАРТА СПЕРЕД 187 ЛІТ.

ВІДЕНЬ, 12 лютого. — В тугетійній опері відіграно вчора перше оперу славного композитора Моцарта п. з. „Ля Фінта Сеппалче“ (Удаваний дурень), яку він компоував в 1768 ро-ці уже 12-літній хлопцем.

Публіка прийняла оперу з небувалим одушевленням. Сю оперу компоував Моцарт тому 187-літ до сль іта-лійського поета Кюдтелліні, на спеціальне доручення австрій-ського цисаря Росіфа II, однак її не продуковано з уваги на спротив та інтриги тодішнього управителя віденської опери Афідініни.

Вона лежала 187 літ в рукописі. Ніколи її не продуковано діт не друковано, хотів багато знало про неї, що се дуже та-лановитий музичний твір.

Шоїню тепер уперв її виставлено у Відні і відсі дізнався про неї уесь світ.

МОНАРХІСТІ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 11 лютого. — В австрійському парламенті посол Дольтс заявив, що в Австрії і в других краях ланцій Австрії монархісти зачали живу астіацію за приєднання моцарти.

КАНАДА ПРОСИТЬ ЛІГУ ДО СЕБЕ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 11 лютого. — Канада просить до-дати салудочну опис сесії Збору Ліги Народів збудувати до-дати Отавії, Онтарію, столицю Канади.

До українського Народного Союзу
Принймається в Січви, Лютім і Марті
БЕЗ ВСТУПНОГО СТАРШИХ МУШИН, ЖЕНЩИН
як рівнож і дітий.
Користайте з Нагоди Продоження Ювилейної Кампанії!
Вступайте в Члени Українського Народного Союзу.

ished daily except Su

За кождо сагласје адреса платити се 10 пената.
За оглашења редакция не вкључује.

8 Канада нареджити вислати гроши лине на т. зв. Foreign Money Order
Телефон „Свобода“: 498 Montgomer. Тел. У. Н. Сомба: 1838 Montgomer.
Адрес: „СВОБОДА“, 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

...завдання, що „загальна недовідатка робочої худоби на Україні становить 48% тисяч голів“. Се твердження не годиться з останніми даними. Словом Одинцова, з яких виходить, що „половина господарств на Україні не має коней“. („Правда“ ч. 9). А селянських коней в Україні, як сказав недавно Чубар, є 4,800,000. Виходить, що, коли „половина господарств не має коней“, то в Україні найменше 2,400,000 голів, а не 48% тисяч робочої худоби.

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Миколая, від 4, повідомляє своїх Братів, що місячний мітинг відбувся 14. лютого, в суботу, о годині 7:30 вечора, на Нортвіль Домі, 72 Мі. Стр. Проспект. Братів зустріли як

життя майже яких чотири ро-
ки, а се задля релігійних непо-
розумінь, Комітет не звертав на
се уваги, але рішив пійти з ко-
лядою на Різдво Школу та інші

ІСЬСЬКИЙ ІЛОСТРОВАННЯ
АТУРНІ І ПОПУЛЯРНО
УКОВИЙ ТИЖНЕВИК

ОРДОН: в Америку —

ОРДОН: в Америку —

ОФІС:
St. Jersey City, N.J.
Antisocial. was.